

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๒

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

รายการ (HS Code)	ก.ย. ๖๒				ส.ค. ๖๒	
	ปริมาณ		มูลค่า		ปริมาณ	มูลค่า
	(ตัน)	เปรียบเทียบ ก.ย. ๖๑	(ล้าน USD)	เปรียบเทียบ ก.ย. ๖๑	(ตัน)	(ล้าน USD)
ข้าว (๑๐๐๖)	๔๒,๕๘๓	๑๑.๑๙%	๔๗.๔๖	๑๔.๑๔%	๔๖,๖๖๗	๕๑.๘๖
พุน้ำแปรรูป (๑๖๐๔.๑๔)	๑๐,๐๖๒	๘.๑๙%	๔๕.๙๕	๖.๑๔%	๙,๓๓๓	๔๒.๘๑
ยางธรรมชาติ (๔๐๐๑)	๑๒,๒๑๕	๒.๒๕%	๑๘.๔๘	๖.๔๕%	๑๖,๙๔๕	๒๗.๖๘
กุ้งแปรรูป (๑๖๐๕.๒๑)	๙๐๕	๔๙.๕๕%	๙.๔๗	๕๓.๖๐%	๗๘๘	๘.๓๔
กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง (๐๓๐๖.๑๗)	๑,๕๑๗	๓๙.๑๙%	๑๘.๕๖	๒๙.๘๕%	๒,๑๐๑	๒๖.๐๔

ที่มา : การค้าไทย (<http://www.๒.opsm.moc.go.th/>)

๒. แคนาดาผ่านกฎหมายให้จำหน่ายอาหาร และเครื่องใช้ที่มีส่วนผสมกัญชา

ประเทศแคนาดา ได้ผ่านกฎหมายอนุญาตให้ใช้ และจำหน่ายกัญชา (Cannabis) ในประเทศได้เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยได้จำกัดให้ผู้ที่อายุเกินกว่า ๑๘ สามารถปลูก ใช้ และครอบครองกัญชาได้ในปริมาณที่กฎหมายกำหนด ส่งผลให้ปัจจุบันชาวแคนาดา และนักท่องเที่ยวสามารถนำกัญชาเพื่อการใช้ทางการแพทย์ได้โดยไม่ต้องถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมายอีกต่อไป และล่าสุดเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ รัฐบาลแคนาดาได้ขยายขอบเขตระเบียบการใช้กัญชาให้สามารถใส่กัญชาในอาหาร สินค้าที่ใช้สูดดม (Inhalation) และสินค้าที่ใช้ภายนอกได้ (Topical) ได้ แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ ทั้งนี้สินค้าที่มีส่วนผสมกัญชานั้นจะเริ่มจำหน่ายเร็วสุดในกลางเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ นี้ หรือภายหลังจากผู้ผลิต (Producer) ลงทะเบียนขออนุมัติจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนผสมกัญชาแล้ว ๖๐ วัน ก่อนเริ่มวางจำหน่าย หรือวันเร็วที่สุดที่จะมีการวางจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนผสมกัญชาในตลาดแคนาดาคือ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒



ที่มาของรูป : <https://thefreshtoast.com>

ทั้งนี้ กฎหมาย Cannabis Act ควบคุมให้อาหารที่มีส่วนผสมกัญชามีสาร Tetrahydrocannabinol (THC) ได้ไม่เกิน ๑๐ มิลลิกรัม (MG) ต่อกล่อง (Package) สินค้าที่ใช้การสูดดม (Inhaling) และสินค้าที่ใช้ภายนอกกำหนดให้มีสาร THC ได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อกล่อง ยกตัวอย่างเช่น เครื่องดื่ม ๑ กล่องมีปริมาณ ๖ ขวด จะมีส่วนผสม THC ได้ไม่เกิน ๑๐ มิลลิกรัมหรือประมาณ ๑.๗ มิลลิกรัมต่อขวด นอกจากนี้ยังกำหนดให้อาหารที่มีส่วนผสมของกัญชาต้องไม่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ วิตามิน แร่ธาตุ และสารนิโคตินอีกด้วย รายละเอียดสรุประเบียบตามเอกสารที่แนบ

การอนุญาตให้มีส่วนผสม THC ในอาหารและสินค้าของประเทศแคนาดาสร้างความสนใจให้กับชาวแคนาดาและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และแคนาดาเป็นประเทศแรกในทวีปอเมริกาเหนือที่อนุญาตให้มีส่วนผสม THC ในอาหารและสินค้าได้ ทั้งมีการคาดการณ์ว่าอุตสาหกรรมอาหารที่มีส่วนผสม THC จะมีมูลค่ากว่า ๓,๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ใหญ่กว่าตลาดกัญชาทั่วไปเนื่องจากมีความหลากหลาย และสามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้มากกว่ากัญชาทั่วไปตามท้องตลาด นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแคนาดา ก็จะสามารถรับประทานอาหาร กาแฟ หรือซื้อสินค้าที่มีส่วนผสมของกัญชาได้อย่างถูกกฎหมายอีกด้วย อย่างไรก็ตามกฎหมาย Cannabis ACT กำหนดชัดเจนว่าอาหาร และผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาไม่สามารถนำออกนอกประเทศได้

ข้อสังเกต กัญชาและผลิตภัณฑ์ยังเป็นสินค้าควบคุมของรัฐบาลแคนาดา สามารถจำหน่ายให้เฉพาะบุคคลที่มีอายุเกิน ๑๘ ปี ในปริมาณที่จำกัด รัฐบาลแคนาดานำเข้าและให้ความรู้และความเข้าใจแก่ผู้บริโภคในการรับประทานอาหาร และการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมกัญชาเป็นอย่างมาก

การฝ่าฝืนกฎหมายถือเป็นความผิดอาญา มีโทษจำคุก และปรับ ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดความรู้ทั่วไป และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ในเว็บไซต์รัฐบาลแคนาดา¹

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

๑. สหรัฐฯ ประกาศระบบสิทธิ GSP ที่ให้แก่ไทย เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ สหรัฐฯ ระบุสิทธิพิเศษทางภาษีสินค้า (Generalized System of Preferences - GSP) ของประเทศไทยจำนวน ๑.๓ พันล้านเหรียญสหรัฐ (๓๙.๒ พันล้านบาท) จำนวน ๕๗๓ รายการ เป็นกลุ่มสินค้าเกษตร (ภายใต้พิกัดกลุ่มศุลกากรตอนที่ ๐๑ – ๒๑) จำนวน ๑๕๗ รายการ ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้า ผักแปรรูป ผลไม้ตระกูลเบอร์รี่ ชาเขียว ชิงแปน หูลาม เส้นพาสต้า ผลไม้แปรรูป สำหรับสินค้าประมงที่ถูกตัดสิทธิ GSP ครั้งนี้มีใช้กลุ่มพิกัดสินค้าประมงหลักที่ไทยส่งออกไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา (ไม่ใช่สินค้ากุ้ง และปลาหมึกกระป๋อง) อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ได้ออกประกาศคืนสิทธิ GSP ให้ไทยบางรายการในคราวนี้เช่นกัน ได้แก่ ๑) ดอกกล้วยไม้ และ ๒) โกโก้ ทั้งนี้ หลักสิทธิ GSP ถือเป็น “การให้ฝ่ายเดียว” ของประเทศที่พัฒนาแล้วต่อประเทศกำลังพัฒนา/ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

การตัดสิทธิ GSP ดังกล่าวจะมีผลบังคับ ๖ เดือน (๒๕ เมษายน ๒๕๖๓) หลังจากการประกาศ ดังนั้น จึงเป็นช่วงระยะเวลาที่ไทยใช้เพื่อเตรียมการเจรจายื่นคำขอให้สหรัฐฯ ทบทวนยกเลิกการตัดสิทธิดังกล่าว

๒. สภาหอการค้าสหรัฐฯ แสดงความห่วงกังวลต่อการยกเลิกการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ๓ ชนิดในไทย สภาหอการค้าสหรัฐฯ ได้ยื่นหนังสือแสดงความห่วงกังวลและหวังให้ไทยพิจารณายุติการยกเลิกการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ๓ ชนิด ได้แก่ โกลโฟสเฟต พาราควอต และคลอไพริฟอส

ข้อสังเกต สหรัฐฯ มีแนวโน้มอ้างการยกเลิกการใช้สารเคมี ๓ ชนิด ในไทย ว่า เป็นข้อกีดกันในการทำการค้าระหว่างประเทศสหรัฐฯ - ไทย โดยในปัจจุบัน นาย Robert Lighthizer, USTR ได้มีหนังสือให้ U.S. International Trade Commission (USITC) จัดทำรายงานศึกษาบทบาทของผลิตภัณฑ์ปกป้องพืชและระดับสารตกค้างสูงสุด (MRLs) ต่อการผลิตสินค้าเกษตรในโลก ต่อการค้าระหว่างประเทศ และต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งได้มีการเปิดรับฟังความเห็นสาธารณะ (public hearing) จากภาคเอกชนสหรัฐฯ ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนด และ/หรือ ขาดการกำหนดค่า MRLs ของต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ USITC

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐฯ

๑. สถานเอกอัครราชทูตมาเลเซียเปิดตัวสินค้าผลไม้มั่งคุด เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ สถานเอกอัครราชทูตมาเลเซียจัดเฉลิมฉลองงานวันชาติ โดยได้ถือโอกาสดังกล่าวเปิดตัวการจำหน่ายสินค้าผลไม้มั่งคุดในสหรัฐฯ **ข้อสังเกต** ไทยได้รับการอนุญาตนำเข้ามังคุดมาจำหน่ายในสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจนถึงปัจจุบันสินค้ามังคุดของไทยยังมีราคาสูงและมีคุณภาพไม่ดีขึ้น ดังนั้น หากมาเลเซียสามารถนำมังคุดที่มีราคาถูกและมีคุณภาพสดใหม่ มาเลเซียอาจได้ส่วนแบ่งตลาดในสินค้านี้ดังกล่าว ดังเช่น ผลไม้ทุเรียน โดยเฉพาะสินค้าทุเรียนแช่แข็ง มาเลเซียให้ความสำคัญในการใช้กล่องบรรจุภัณฑ์ที่มีการบอกเล่าเรื่องราวของสินค้า ทำให้สินค้ามีความน่าสนใจและดูมีราคามากยิ่งขึ้น

๒. การประชุม “NASA for Water and Agriculture” องค์การ NASA มีหน่วยวิจัยในสหรัฐฯ ทั้งหมด 10 แห่ง โดยหน่วยงานวิทยาศาสตร์ภาคพื้น NASA (NASA’s Earth Science Division) มีการใช้งบประมาณร้อยละ 60 สำหรับการวิจัย ร้อยละ 30 สำหรับเส้นทางอากาศ และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (อย่างละ ร้อยละ 5) และได้มีการนำเทคโนโลยีดาวเทียมมาช่วยในการพัฒนาด้านการเกษตร โดย NASA มีโครงการต่างๆ อาทิเช่น SMAP Mission (โครงการสำรวจความชื้นบนดิน) GRACE-FO Mission (โครงการสำรวจน้ำบนผิวดิน) และมีการแชร์ข้อมูลเรื่อง Global Soil Moisture ให้ผู้สนใจได้ใช้งานใน Google Earth นอกจากนี้ ข้อมูลจากดาวเทียมของ NASA ยังถูกนำมาใช้เป็นฐานข้อมูล ฯลฯ ภายใต้โครงการ Agricultural Market Information System (AMIS) เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารโดยผู้สนใจสามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ www.amis-outlook.org

นอกเหนือจากการใช้ข้อมูลจากดาวเทียมของ NASA ในเรื่องการเกษตรแล้ว ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับยังถูกนำไปใช้ในประโยชน์ด้านอื่น เช่น การป้องกันไฟป่า การป้องกันการระบาดของโรค Cholera (อหิวาตกโรค) (สำรวจสภาพน้ำสะอาด) การศึกษาปรากฏการณ์การเกิดการแพร่พันธุ์ของสาหร่ายเซลล์เขียว (Alga Bloom) ซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสัตว์ทะเล การศึกษาแหล่งเพาะยุงที่พาหะของโรคปอดเมซอน (สำรวจพื้นที่และความชื้นที่คาดว่าจะแหล่งเพาะพันธุ์ยุง) ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ NASA สรุปในการบรรยายว่า ความร่วมมือร่วมกันระหว่างประเทศต่างๆ ในลักษณะหุ้นส่วนกัน (Partnership) เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยตอบโต้ภัยและเกิดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีให้กับผู้ใช้งานได้อย่างแท้จริง

¹ Canadian Food Inspection Agency

--